

ULUSLARARASI ÇATIŞMA ÇÖZÜMLERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ HAFTALIK BÜLTENİ

ABD'de 4. Azil Davası: Donald Trump

Haber: Rabia Sezer, 20 Aralık 2019

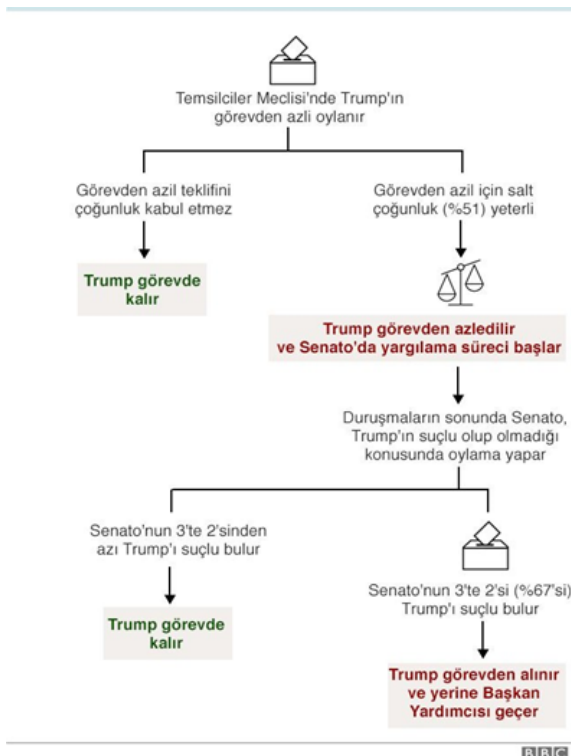
Geçtiğimiz hafta ABD Temsilciler Meclisi Adalet Komitesi' Trump için "Görevini kötüye kullanmak" ve "Kongrenin işleyişini engellemek" başlığından oluşan azil maddelerini onaylamıştı. Adalet Komitesi'nin Temsilciler Meclisi'ne konuyu göndermesinin ardından gerçekleşen oylamada salt çoğunluk gerekiyordu.

Görevini kötüye kullandığı konusunda 230 vekil hemfikir iken, 197 vekil buna hayır oyu verdi. Kongrenin işleyişini engellemesi suçlaması ise 198 kişinin kabul etmemesine rağmen, 229 evet oyu ile kabul edildi.

Azil süreci şimdi Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu ABD Senatosu' na taşınacak; Senato'da salt çoğunluk değil, üçte iki çoğunluk gerekiyor. Görüşme tarihi ise 6 Ocak 2020.

Senato' nun kontrolünün Cumhuriyetçilerde olması, buradaki yargılama sürecinin kısa süreceği anlamına gelebilir. ABD Başkanı Bill Clinton'un azil sürecinde hiçbir tanık Senato'da ifade vermemiş, oylamada $\frac{2}{3}$ çoğunluk da sağlanamadığı için azil gerçekleşmemiştir. Bu davada da benzeri bir olay ile karşılaşılabilir.

BBC NEWS kaynaklı diyagramda sürecin nasıl işlediğini ve mümkün sonuçları görebiliriz.

Peki Trump neden azlediliyor?

Üç anayasa hukuku uzmanı, Trump'ın Ukrayna'dan, ABD Başkanlık seçimlerinde rakibi olması ihtimali bulunan Joe Biden'ın soruşturulmasını istemesinin, azledilme gerekçesi olduğunu söyledi.

Trump hakkında daha önce Rusya'nın seçimlere müdahalesi hakkında da bir soruşturma başlatılmış ancak delil yetersizliği nedeniyle soruşturma sonuca ulaşamamıştı.

ABD'de bugüne kadar sadece üç başkan hakkında azil süreci (impeachment) başlatıldı. başkanlar: Andrew Johnson (1868), Richard Nixon (1974), Bill Clinton (1998). Johnson ve Clinton Senato'da çoğunluk sağlanamayınca koltuğuna veda etmek zorunda kalmadı.

Nixon ise süreç tamamlanmadan istifa etti. Trump davasında da Senato' da kendi partilerinin bulunması, azil sürecinin sonucunu az çok tahmin edilebilir kılıyor.

ABD ile Çin, ticaret savaşlarını sonlandıran ön anlaşmayı duyurdu

Haber: Hasan Gülbetekin, 20 Aralık 2019

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump, Çin ile ticaret müzakerelerinde, birinci faz anlaşma konusunda uzlaştıklarını açıkladı.

Trump, Twitter'dan yaptığı açıklamada, "Çin ile çok geniş kapsamlı bir birinci faz ticaret anlaşması üzerinde anlaştık. Çin, bazı yapısal değişiklikler ve büyük miktarda tarım ürünü, enerji, işlenmiş ürünler ve daha birçok şeyin büyük miktarda satın alımı için mutabık kaldı." bilgisini paylaştı.

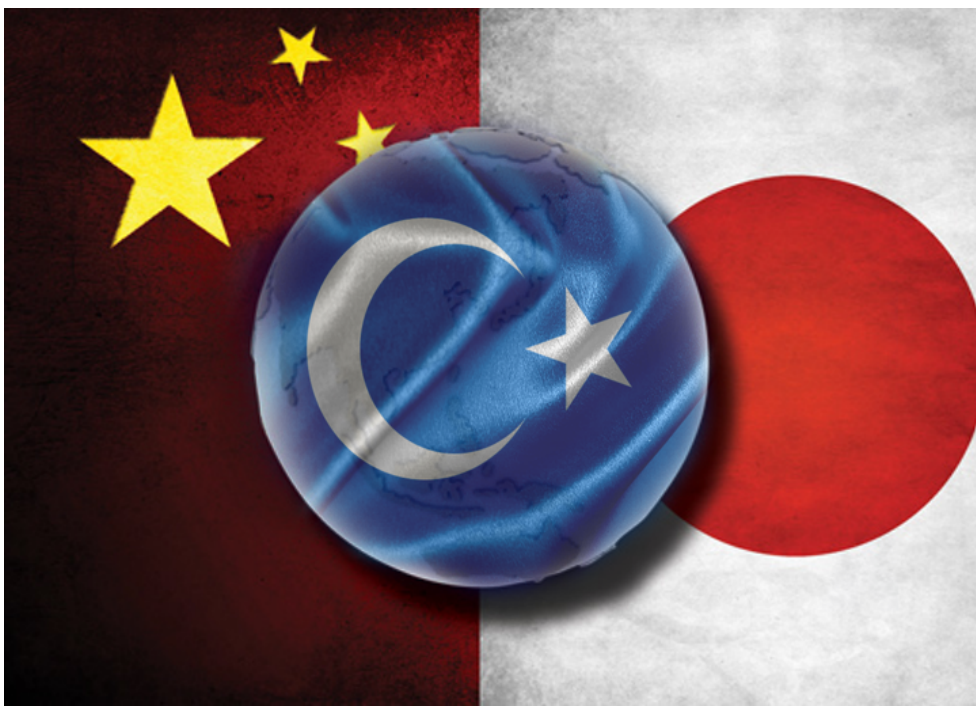
Çin'e 15 Aralık'ta uygulanması planlanan gümrük vergisi artışının da iptal edildiğini belirten Donald Trump, "İkinci faz anlaşma için bir an önce müzakerelere başlayacağız, 2020 seçimlerine kadar beklemeyeceğiz. Bu herkes için muhteşem bir anlaşma. Teşekkürler." ifadelerini kullandı.

Çin Ticaret Bakanı Yardımcısı Wang Shouwen, "İki ülke bir ekonomik ve ticaret ön anlaşması metni üzerinde bir görüş birliğine vardı" ifadelerini kullandı.

Yekili, ABD'nin Çin ürünlerine uyguladığı cezalandırıcı ek tarifeleri "aşamalı" olarak azaltacağını açıkladı. Washington yönetimi geçtiğimiz ekim ayı başında, Çin'den ithal edilen toplam 250 milyar dolarlık ürüne getirilecek gümrük vergisi artışının askıya alındığını duyurmuş, ABD başkanı Trump, Çin'in 40 milyar ila 50 milyar dolar değerinde Amerikan tarım ürünlerini satın alacağını kaydetmişti.

Beyaz Saray yönetiminin gümrük tarifelerini artırmasına rağmen, Pekin yönetiminin buna misilleme yapması sebebiyle ABD'nin Çin ile olan ticaret açığı 2016'da 347 milyar dolardan 2017'de 375 milyar dolara, 2018'de ise 420 milyar dolara çıkmıştı.

Çin'deki Uygur Kadınının Zulmünü Anlatan Japon Çizgi Romanı Viral Oldu

Haber: Göktürk Metehan Toklu, 20 Aralık 2019

Müslüman Uygur Türklerine uygulanan hapis, işkence ve öldürme olayları arttıkça sosyal medyada büyük yankı uyandırmaya başladı. Bu coğrafyadaki olaylara sessiz kalmak istemeyen Japon vatandaşlar yerel okullarda konunun öğretilmesi çağrısında bulundu. Çin'deki bu insanlık dışı uygulamalar Japon çizgi romanı Manga'ya konu oldu. Twitter üzerinden yayınlandığından itibaren 2,5 milyondan fazla beğeni ve 86,000 retweet ile viral hale geldi.

Japon çizgi roman yazarı Tomomi Shimizu'nun hazırladığı içerikte , Çin'deki Kongre-Yürütme Komisyonu'ndan 2018'de Washington'daki Ulusal Basın Kulübü'nün ve Ulusal Basın Kulübü'nün ifadesinde yer alan Uygurlu bir kadın olan Mihrigul Tursun'un ifadesine dikkat çekti. Bu çizgi roman sayesinde Çin'in kuzeybatısında bulunan Sincan bölgesindeki Uygur Türklerine ve müslüman azınlık gruplara uygulanan baskılar dünya kamuoyunun gündemine getirildi.

"Bana ne oldu" başlıklı manga, Tursun'un gözüne alındığı ve işkence gördüğü de dahil olmak üzere ifadesinin çoğunu göstermektedir. En büyük oğlu da, Çin devleti tarafından tutulduğu iddiasıyla öldü ve kocası şu anda Sincan'daki toplama kamplarından birinde gözaltında tutuldu.

Tursun'un ifadesini ve Uygurlar'ın durumunu geçen yıl duyan Tomomi Shimizu, ilk olarak bu yılın nisan ayında "Kimse ülkenin adını söylemiyor" konulu bir manga yazdı. Her iki mangasında , Uygurlu kadınların Çin'in Xinjiang eyaletindeki toplama kamplarında gözüne alındığı korkunç hesaplarını anlatıyor.

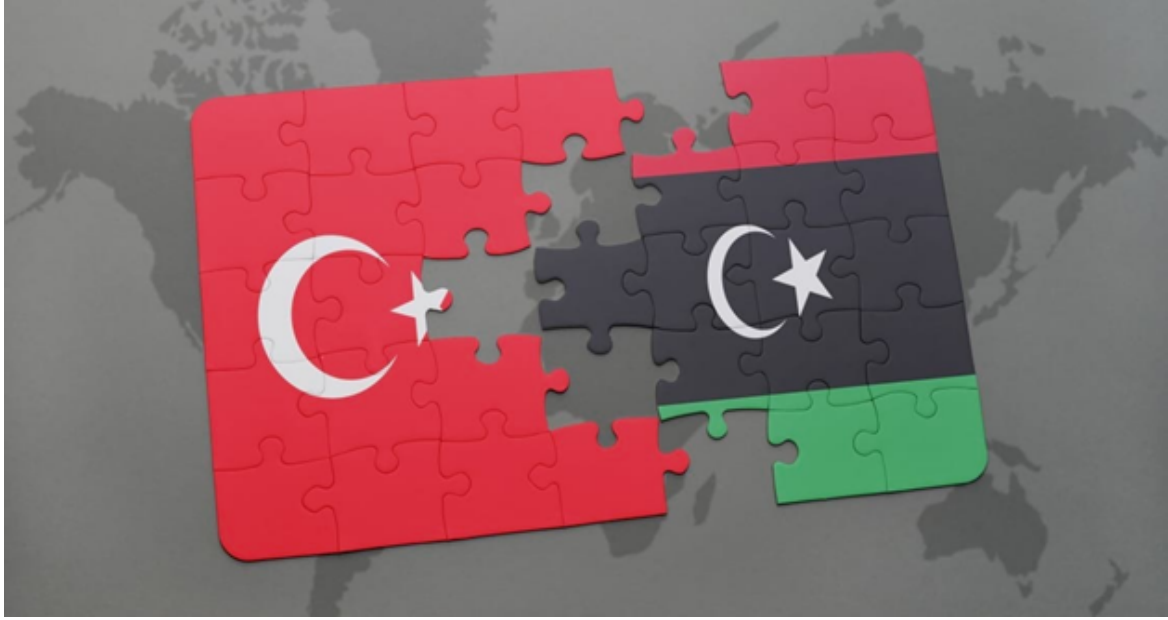
Japan Times ile konuşan Shimizu şunları söyledi :

(Çin) komşu bir ülke olmasına rağmen, bilinmeyen şeylerle doludur. 'Ne yapabilirim?' diye düşündüm. 20 yıl önce çizgi film çizmeye başladım ve "manga yapabilirim"... insanlara [Uygurlar hakkında] manga aracılığıyla anlatmak benim görevim "diye düşündüm.

İnsanlar Çin'in yaptığı bu soykırım kampanyasına sessiz kalırken Japon vatandaşların bu duyarlılığı Uygur Türkleri için bir umut ışığı niteliğindedir. Basit bir çizgi roman gibi görünse de Shimizu'nun bu çalışması farkındalık yaratabilir ve Çin'deki bu korkunç soykırımın sesi olup bu katliama bir son verebilir.

Twitter'da görüntülemek için lütfen görsele tıklayınız

GÜÇLENEN MÜTTEFİK: TÜRKİYE – LIBYA GÜVENLİK VE ASKERİ İŞBİRLİĞİ MUTABAKATI

Haber: Kübra Uysal, 20 Aralık 2019

Doğu Akdeniz’de Türkiye ile yaptığı “Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması” anlaşması ile bir anda gündeme konu olan Libya bu kez asker gönderilme konusu ile adından söz ettirmeye devam etmektedir.

27 Kasım 2019’da imzalanan Libya Mutabakatı’ndan sonra, Libya Milli Konseyi, Başbakan Fayiz es-Sarrac’a bir an önce Türk askerini ülkeye davet etmesi çağrısında bulundu. Aynı zamanda Libya Ulusal Din Adamları Birliği de Türkiye’yi Libya’da akan kanı durdurması için davette bulundu. Libya Ulusal Mutabakat Hükümetinin bu çağrısı üzerine Halife Hafter Libya topraklarında hiçbir Türk varlığına ve Türk üslerine izin vermeyeceğini dile getirmiştir.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu tarafından yapılan açıklamada böyle bir davetin gelmesi durumunda talebin değerlendirilebileceğini ve geçmişte de Libya ile buna benzer askeri ve güvenlik anlaşmalarının yapıldığını ifade etmiştir.

İlk Adım Atıldı

Türkiye ve Libya arasında yapılan Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası TBMM gönderildi. Muhtıranın onaylanmasına dair kanun teklifi, Libya’ya asker gönderilmesi için hukuki olarak ilk temel nokta olacaktır. TBMM Dışişleri Komisyon’unda onaylanan muhtıra, Libya’dan talep gelmesi halinde Türkiye’nin bu ülkeye asker göndermesine olanak tanıyacak tezeker için hukuki altyapının temel yapı taşını oluşturacaktır.

Anlaşma Hangi Alanları

Kapsıyor?

- Güvenlik ve Askeri İşbirliği
- Gizli Bilgi ve Belge Güvenliği
- İstihbarat ve Hukuki Konular
- İdari ve Mali Konular
- Sağlık Hizmetleri
- Gümrük ve Pasaport İşlemleri

Uygulama Nasıl Olacak?

- Yetkili kuruluşlar toplantı yapacak
- Askeri kurumlarda eğitim faaliyetleri başlatılacak
- Savunma ve güvenlik kurumları irtibatlandırılacak
- Atışlı ortak tatbikatlar düzenlenecek
- Uygulama programları hazırlanacak
- İstihbarat alanında işbirliği yapılacak
- Her yıl ikili görüşmeler düzenlenecek
- Karşılıklı misafir öğrenci ve personel gönderilecek

Anlaşmasız Brexit Türkiye Ekonomisini Nasıl Etkileyecek?

Haber: Ezgi Barut, 20 Aralık 2019

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, İngiltere'nin AB'den herhangi bir anlaşma sağlamadan ayrılması halinde Türkiye'nin İngiltere ile ikili dış ticaretinin 3 milyar dolara kadar olumsuz etkilenebileceğini söyledi. Buna göre, 3 milyar dolar etki senaryosunda tekstil 1.4 milyar dolar, otomotiv 1.2 milyar dolar, beyaz eşya ve elektronik ise 500 milyon dolar olumsuz etkilenecek.

İngiltere'de yeni hükümet 31 Ekim'de, yani sadece iki ay içinde Avrupa Birliği'nden anlaşma ağılayarak veya sağlamadan ayrılmak istiyor. İngiltere'nin AB ve gümrük birliğinden çıkması ise Türkiye'nin ihracatının azalmasına yol açacak, zorlaştıracak ve Türk ürünlerine ek gümrük vergisi uygulanacak.

Türkiye İngiltere'ye geçen yıl 11.1 dolar ihracat yaparken, 7.4 milyar dolar ithalat ile dış ticaret fazlası verdi. Türkiye'nin ihracatta en kuvvetli olduğu alanlar ise otomotiv, tekstil, elektronik ve beyaz eşyadır. Pekcan'ın verdiği bilgiye göre bakanlığın, sektörlerin ve danışman kuruluşların tahminleri dış ticaretin 2.4 milyar dolar ila 3 milyar dolara Türkiye aleyhine olumsuz etkilenebileceğini gösteriyor. Dış ticaretin en yoğun baskı altına girdiği 3 milyar dolar etki senaryosunda tekstil 1.4 milyar dolar, otomotiv 1.2 milyar dolar, beyaz eşya ve elektronik ise 500 milyon dolar olumsuz etkilenecek. Pekcan, İngiltere'nin Brexit sonrası Türkiye'den ithal ettiği otomotiv ürünlerine %10, tekstile ise %12 ek gümrük vergisi getireceğini söyledi. Pekcan'ın verdiği bilgiye göre bu iki sektör Brexit sonrası İngiltere'nin gümrük vergilerini artıracığı ithalatın %22'sini oluşturan ürün grubu içinde yer alıyor. İngiltere geri kalan ithal ürünlerden ise gümrük vergisi almayacak.

HİNDİSTAN'DA NELER OLUYOR?

Haber: Tuğba Yaşar, 20 Aralık 2019

Hindistan'da Pakistan, Afganistan ve Bangladeş'ten gelen altı dini azınlığa mensup kişilere vatandaşlık yolunu açan, ancak aynı kapsamdaki Müslümanları saf dışı bırakan vatandaşlık yasası değişikliğine protestolar sürüyor.

Başbakan Narendra Modi'ye göre, Hindistan hükümeti ülkenin tek Müslüman çoğunluğu özerklik statüsünü elinden aldı ve kuzeydoğudaki Assam eyaletinde birçoğunu Müslüman olmayan yaklaşık 2 milyon insanı etkin bir şekilde terk eden vatandaşlık kontrolünü başlattı.

Ve Modi, İslam'a karşı neredeyse her dini şeridin üç Müslüman ülkesinden gelen göçmenleri öncelikli alan tartışmalı yeni bir vatandaşlık yasasının geçişini desteklediğinde, Hindistan'da protesto gösterileri başladı.

Protestolar ülkeyi haftasonu boyunca harekete geçirirken, hükümet yasaları ve emirleri yerine getirmek amacıyla interneti etkilenen birkaç ülkede kapattı.

Modi Pazartesi günü kamuoyuna güven vermeye çalıştı ve Twitter'da yeni yasanın "herhangi bir dinin Hindistan vatandaşını etkilemediğini" söyledi.

Ancak bu yılın başlarında Assam'da bir vatandaşlık kaydı gerçekleştiğinde, 1,9 milyon insanı Hindistan vatandaşlarının listesinden çıkardı.

Yeni yasa, Müslüman göçmenlerin Hint vatandaşlığı almasını zorlaştıracak.

Ülke genelinde Müslümanların yanı sıra farklı inanç gruplarına mensup yüz binlerce kişinin protesto ettiği yeni düzenleme, 10 Aralık'ta parlamentonun alt kanadında kabul edildi.

Popülist söylemleriyle ön plana çıkan aşırı sağcı Başbakan Narendra Modi liderliğindeki hükümetin önerisi 11 Aralık'ta parlamentonun üst kanadında onaylandı.

Yürürlüğe giren kanun kapsamında, özellikle Pakistan, Bangladeş ve Afganistan'da dini baskıdan kaçan Budist, Sih, Jain, Parsi, Hindu ve Hristiyanlar, kimliklerini ve Hindistan'da 6 yıldan uzun süredir yaşadıklarını kanıtlamaları halinde vatandaşlık elde edebilecek, aynı pozisyondaki Müslümanlar ise yasanın dışında tutulacak.

Diğer Ülkeleri de Etkileyebilir

Mevcut Hindistan hükümetinin ülkeyi laik olmayan bir devlete dönüştürmeye çalıştığını ifade eden Sarvananthan, "Hindistan her zaman laik bir devlet olmuştur fakat bu hükümet bunu değiştirmeye çalışıyor." dedi.

Sarvananthan, bu durumun kötü bir eğilim olmanın ötesinde bölgedeki diğer ülkeler için de kötü bir etki olduğunu belirterek, "Eğer Hindistan bu tür dar görüşlü politikalar izlemeye çalışırsa, diğer küçük ülkeler de bunu takip edebilir." ifadelerini kullandı.

Arankanlı Müslümanların Myanmar'da nasıl bir ayrımcılığa uğradıklarına şahit olduklarını anımsatan Sarvananthan, "Bu sebeple Hindistan'ın bu hareketi, Myanmar ve hatta Nepal gibi ülkelerde olumsuz etkilere yol açabilir." değerlendirmesinde bulundu.

Cenevre Birinci Küresel Mülteci Formu

Haber: Mustafa Said Şahan, 20 Aralık 2019

Dünyanın çeşitli yerlerinde savaş, şiddet ve zulüm sebepleriyle yerlerinden edilmiş 70 milyondan fazla insanın sorunlarının ele alınması amacıyla Cenevre'de Birinci Küresel Mülteci Forumu başladı. Forumu Türkiye'nin yanı sıra Pakistan, Kosta Rika, Etiyopya ve Almanya eş başkanlık yaptılar.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nden yapılan yazılı açıklamada, Dünya Bankası Grubu tarafından mülteciler ve onlara ev sahipliği yapan ülkelerde özel sektörün desteklenmesi ve yeni iş imkanları oluşturulması için 4,7 milyar aşkın taahhütte bulunulduğu belirtildi. Dünya genelinde 25,9 milyon mülteci olduğu vurgulanan açıklamada "Özel sektör, zorla yerinden edilmiş kişiler için şimdiye kadarki en geniş kapsamlı taahhütte bulundu" ifadesi de yer aldı. Böylelikle forumdaki toplam bağlı taahhüdü 7,7 milyar doları aşmış oldu.

Guterres, dünyada 70 milyon insanın yerinden edildiğini, bunların 25 milyonunun ise mülteci konumunda olduğunu hatırlatarak "Çok zor bir dönemden geçiyoruz. Uluslararası camianın bu zorluğu hep birlikte göğüslemesi gerekiyor." dedi.

Genel Sekreter, "BM Mülteciler Yüksek Komiserliği kayıtlarına göre bu, bugüne kadarki en yüksek sayı. Şimdi her zamankinden daha fazla uluslararası işbirliğine ve pratik, etkili çözümlere ihtiyacımız var" şeklinde konuştu.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve İsviçre'nin ev sahipliğinde 17-18 Aralık tarihleri arasında düzenlenen foruma, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, BM Mülteciler Yüksek Komiseri Flippo Grandi'nin daveti üzerine eş başkan olarak katılmıştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, mültecilere yönelik tarihte ilk kez düzenlenen forumda önemli açıklamalarda bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, uluslararası toplumun geçmişte emsaline az rastlanır bir göç krizi ile karşı karşıya olduğunu belirterek " Bugün dünya genelinde, 260 milyona yakın göçmen, 71 milyonun üzerinde yerlerinden edilmiş kişi ve 25 milyona yakın mülteci bulunuyor. Bu sayı, ekonomik nedenler yanında açlık, kıtlık, iç savaşlar, terör saldırıları ve siyasi belirsizlikler gibi sebeplerden gün geçtikçe artıyor" açıklamalarında bulundu.

Filistinli mültecileri vatan hasretine mahkum edenlerin aynı zulmü, aynı senaryoyu Suriye'de tekrarlamasına izin verilmemesi gerektiğini ifade eden Erdoğan, şunları söyledi: "Şu anda Filistinli mülteciler nerede yaşıyor? Ürdün'de yaşıyor, Lübnan'da yaşıyor. Peki Filistinli mültecilere yönelik herhangi bir şey var mı? Tam aksine onların diğer kalan yerlerinin de nasıl işgal ederiz, bunun hesaplarını yapanlar var. Ülkemizin güvenli hale getirdiği bölgelere şimdiye kadar 371 bin Suriyeli gönüllü olarak geri döndü. BM 74 Genel Kurulu'nda gündeme getirdiğim projeyi hayata geçirebilirsek bu sayının ilk etapta 1 milyonu bulacağına inanıyorum. Sayın Genel Sekreter ve Yüksek Komiserle de paylaştığım projemizi sizlerin desteği ve katkısıyla gerçekleştirmeyi umut ediyoruz. Bu amaçla önümüzdeki dönemde bir donörler konferansı düzenlemeyi arzu ediyoruz. BM'nin bu konuda ön ayak olmasına önem veriyoruz."

Özellikle hassas durumdaki mülteciler için üçüncü ülkelere yeniden yerleştirme kotalarının çok düşük düzeyde olduğunu görüldüğünü belirten Erdoğan, konuşmasını şöyle tamamladı: "Mültecilerin yüzleştiği sorunların ilk sıralarında son yıllarda artış gösteren yabancı düşmanı ve göçmen karşıtı söylemler geliyor. Her şeyini geride bırakmış insanların dramları üzerinden siyaset yapmak, toplumdaki ön yargıları kaşıyarak siyasi rant peşine düşmek utanç vericidir. Filistinli mültecilere verilen yardımları keserek onları yokluk ve yoksullukla terbiye etmeye çalışmak da aynı şekilde insanlık dışıdır. Toplumsal huzur ve barışı sağlamak için ayrımcı politikalarla mücadele edilmesi ve mültecilerin toplumla uyumun teşvik edilmesi mevcut krizlerin aşılması bakımından önemlidir.

Ülkemiz, kamuoyunda olumsuz algı oluşmaması için basından ve sosyal medyadan da istifade ederek, mültecilerle ilgili doğru bilinen yanlışları düzeltme yönünde özel çaba harcıyor. Alanında bir ilki teşkil eden küresel mülteci forumunun ortak geleceğimiz için özellikle hayra vesile olmasını temenni ediyorum. 15. yüzyılda engizisyonlardan kaçan Musevilere sahip çıkan, üç asır önce 'tahtımı veririm, tacımı veririm ama devletime sığınanları vermem' diyen bir ecdadın torunları olarak, bu konuda elimizden gelen çabayı göstermeye devam edeceğiz."

Mültecilere yönelik tarihte ilk kez düzenlenen forumda farklı ülkelerden mülteciler, hükümet ve devlet başkanları, uluslararası kurumlar, kalkınma örgütleri, iş dünyasından liderler, sivil toplum kuruluşu ve insani yardım kuruluşu temsilcilerinden oluşan yaklaşık 3 bin delege yer almıştı.

AB 7 Yıllık bütçe tahminini açıkladı:

Haber: Müslüm Demir , 20 Aralık 2019

Brexit yüzünden üyelerin katkısı 8'de 1 artacak

Euronews haberine göre AB'nin, 2021 ile 2027 yılları arasında 1279 milyar Euro yatırım yapmasını öngören uzun bütçe tahminleri açıklandı. AB Komisyonu, İngiltere'nin üyelikten çıkışı, ekonomik büyüme ve englesyon gibi nedenlerden dolayı üye ülkelerin katkısını 8'de 1 arttırdı.

Bu artışla beraber en yüksek katkı yine Almanya'ya ait.

AB içinde en büyük ekonomi Almanya'ya ait. Almanya 32,76 milyar Euro katkı sağlayacak.

Almanya'nın ardından, Fransa 22,45 , İtalya 15,27 , İspanya 11,95 , Portekiz 2,01 , Yunanistan 1,76 ve son olarak Macaristan 1,56 milyar Euro katkı sağlayacak. Bu verilere göre Almanya'nın katkı payı %7,28 arttı. 2014-2020 için AB bütçesi mali çerçevede 960 milyar Euro olarak ayrılmış, ve bunun 908 milyar Euro'su ödemeler için kullanılması planlanmıştı.

ABD Senatosu Ermeni Soykırımı'nı tanıyan yasayı onayladı

Haber: Şehriban Kaya, 20 Aralık 2019

ABD Kongresi'nin üst kanadı olan Senato, Ermeni Soykırımı'nı tanıyan yasa tasarısını onayladı. Senato'da yapılan oylamada bu karar oybirliğiyle alındı. Kongre'nin altı kanadı olan Temsilciler Meclisi de 1915'te yaşananları soykırım olarak tanıyan bir yasayı onaylamıştı. Bundan sonra iki meclisten geçen metinlerin ortaklaştırılması ve ABD Başkanı Trump'a sunulması bekleniyor. Trump'ın yasayı onaylaması durumunda ABD Ermeni Soykırımı'nı tanıyacak. Veto etmesi halinde ise Kongre'nin iki kanadında da üçte iki çoğunluk sağlanması durumunda yasa tekrar Trump'a gönderilebilir.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Twitter hesabından yaptığı açıklamada "ABD Senatosu'nun kararı siyasi bir gösteriden ibarettir" dedi. ABD'de eyaletlerin büyük bir kısmı Ermeni Soykırımı'nı tanıyordu. Trump'ın bunu onaylaması durumunda 1915'te yaşananlar federal seviyede de bir soykırım olarak tanınacak. Aralarında Rusya, Almanya ve Fransa'nın da bulunduğu çok sayıda ülkede parlamentolar benzer kararlar almıştı. Türkiye ise 1915'te yaşanan ölümlerin 1. Dünya Savaşı'ndaki çatışmaların bir parçası olduğunu ve soykırım sayılmayacağını savunuyor. Yasa tasarısını Senato'ya sunan Demokrat Senatör

Robert Menendez, bu girişiminin ABD Başkanı Trump'ın destekçileri tarafından birden fazla kere engellendiğini söyledi. Daha önce Senatör Lindsey Graham, konunun oylanmasını engellediğini açıklamıştı. ABD Kongresi'nde Senato Cumhuriyetçilerin, Temsilciler Meclisi ise Demokratların kontrolünde. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tasarımı "Atılan adımın kıymeti yok, bunu tanımıyoruz" sözleriyle değerlendirdi.

KIBRIS VE DOĞU AKDENİZ JEOPOLİTİĞİ TEMELİNDE MÜNHASIR EKONOMİK BÖLGE TARTIŞMALARI

Haber: Kübra Uysal, 20 Aralık 2019

Yalova Üniversitesi Çatışma Çözümleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen “Kıbrıs ve Doğu Akdeniz Jeopolitiđi Temelinde Münhasır Ekonomik Bölge Tartışmaları” başlıklı konferansa konuk olan İstanbul Arel Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Uğur ÖZGÖKER son günlerin en sıcak gelişmesi olan Doğu Akdeniz’deki Münhasır Ekonomik Bölge tartışmalarına değinmiştir. Kıbrıs’ın tarihi geçmişi ve önemine dikkat çeken Özgöker, Doğu Akdeniz’de bulunan hidrokarbon rezervleri ile adanın stratejik konumunun arttığına vurgu yapmıştır. Türkiye’nin Libya ile yapmış olduğu mutabakatın bir benzerinin İsrail ve Mısır ile yapılması gerektiğini ifade etmiş ve bölgede Türkiye’nin önemli ölçüde dengeleyici rol oynadığına dikkat çekmiştir.

VİDEOYU İZLEMELİK İÇİN TIKLAYINIZ

"Kanlı Noel"

Kanlı Noel - 21 Aralık 1963 -

Haber: Göktürk Metehan Toklu, 20 Aralık 2019

Kıbrıs'ta Türklerle Rumların eşit ortak olarak kurduğu Kıbrıs Cumhuriyeti'ni yürütmek yerine Türkleri ortadan kaldırarak tüm Kıbrıs'a egemen olmak için Rumlar çeşitli planlar yaptılar. Bu çerçevede Anayasa'da 13 maddelik değişiklik önerisinde bulunan Rumlar bu önerileri reddedilince önceden yaptıkları plan gereği, eğittikleri silahlı güçleri de devreye sokarak Türklere saldırı başlattı.

Tarihe kanlı Noel olarak geçen bu saldırılar 1963 Aralık ayında başladı

20 Aralık gecesi Lefkoşa'nın Tahtakale semtinde evlerine gitmekten olan bir grup Türk'ün otomobillerine açılan ateş sonucunda Zeki Halil ve Cemaliye Emirali adlı iki Türk şehit düştü, bir grup Türk de açılan ateş sonucunda yaralandı. 21 Aralık günü bu saldırıyı kınamak için Lefkoşa Türk Lisesi bahçesinde toplanan Türk öğrencileri EOKA çetesi mensupları tarafından saldırıya uğradı. Aynı gün Lefkoşa'daki Atatürk büstüne de saldırıldı. Bir gün sonra Türkiye Büyükelçilik binası ile Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın ikametgahına ateş açıldı. Akritas Planı artık fiilen uygulamaya konulmuştu.

1963 yılı Kanlı Noel saldırılarının hedefi Lefkoşa idi. Rumlar, merkeze hakim olmakla bütün Kıbrıs'a hakim olacaklarını sanıyorlardı. Bunun için de kendilerine en büyük engel Lefkoşa'ya bağlı Küçük Kaymaklı kasabası idi. 1960 nüfus sayımına göre kasabada 5.126 Türk, 1.133 Rum yaşıyordu. Kasaba önemli bir Türk yerleşme merkezi durumundaydı.

Kasaba çevresinde 19 Aralık'tan itibaren faaliyetleri gözlenmeye başlandı. Rum saldırısından şüphelenen Türk Mücahit Teşkilatı'na üye gençler, halkı olası bir saldırıya karşı hazırlamaya çalıştı.

Rum saldırısı 22 Aralık günü başladı. Küçük Kaymaklı'nın dış dünya ile bağlantısı tamamen kesilmişti. 23 Aralık'tan itibaren yeni takviye kuvvetleri alan Rum saldırganların başına EOKA'cı katil Nikos Sampson geçmişti. Diğer yandan Ada'daki Yunan alayı da saldırganlarla birleşmiş ve Rumlar bütün güçlerini bölgeye yönelmişti. Makarios'un 22 Aralık günü Garanti Antlaşmaları'nı tanımadığını ilan etmesi, Rum saldırganlara daha da cesaret vermişti.

Türk direnişçiler, 5.000 Türk'ün sorumluluğunu üzerlerine almaları nedeniyle bölgeden ayrılmaya karar verdiler ve bunu 24 Aralık gününden başlayarak uygulamaya koydular. 3.000 Türk Hamitköy'e, 2.000 civarında Türk de Lefkoşa'nın güvenli bölgelerine gönderildi.

Rum çeteleri, kadın-erkek, genç-ihiyar demeden Türklere karşı vahşice saldırırken; Türkler, Küçük Kaymaklı'da bulunan Rum aileleri de kendi korumaları altında Büyük Kaymaklı'ya göndermişti. Geride kalan 550 kadar yaşlı, kadın ve çocuk Türk topluluğu Rum çetecilerce esir edildiler. Bu arada seksenlik imam Hüseyin İğneci ve yatalak 18 yaşındaki oğlu Rumlar tarafından vahşice şehit edildi.

Nikos Sampson'un anılarını yayınlayan Eleftheria gazetesi, 1963 Kanlı Noel'inin gerçek sorumlularını gözler önüne sermektedir. Makarios hükümetinin, İçişleri Bakanlığı'nın ve üçlü karargahın Yunan kanadına mensup subayların emri ile hareket ettiğini açıklayan Nikos Sampson, Küçük Kaymaklı savaşlarını da "Yunanlıların Balkan Savaşları dışında Türklere karşı elde ettikleri tek zafer" olarak ilan etmiştir.

Bu gelişmeler üzerine Türkiye, 23 Aralık 1963'te İngiltere ve Yunanistan hükümetleri nezdinde harekete geçti. Rum saldırılarının önlenmesi için birlikte harekete geçilmesini istedi. Türkiye'nin bu girişimi üzerine, 24 Aralık 1963'te Lefkoşa'da Türkiye, Yunanistan ve İngiltere adına bir ortak bildiri yayınlandı. Bildiride şu ifadeler yer aldı: "Türkiye, İngiltere ve Yunanistan hükümetleri Garanti Antlaşmasını imza eden devletler sıfatı ile Kıbrıs Hükümeti ile Türk ve Rum cemaatlerini halihazır karışıklıklara son vermeye müştereken çağırırlar. Üç hükümet, bu gece ateş kesilmesi için uygun bir saatin tespitine ve her iki cemaatten buna riayetini istemeye Kıbrıs Hükümeti'ni davet ederler. Üç hükümet ayrıca hukuk nizamının korunması lüzumunu göz önünde tutarak bugünkü durumu doğuran güçlüklerin haline yardım maksadıyla tavassutta bulunmayı teklif ederler."

Bu çağrıya rağmen çatışmalar durmadı. Rum silahlı güçleri 24 Aralık günü Lefkoşa ve diğer Türk bölgelerine saldırıya devam etti. 24 Aralık günü Kumsal bölgesine saldıran Rumlar, Kıbrıs'taki Türk Alayı'nda doktor olarak görev yapmakta olan Binbaşı Nihat İlhan'ın eşi ile üç çocuğunu vahşice katlettiler.

Saldırıların sonucunda 18.667 Kıbrıs Türk'ü yaşadığı 103 köyü terk etmek zorunda kaldı. Birleşmiş Milletler aracılığı ile köylerini terk etmek zorunda kalan Türklerle ilgili araştırma sonuçlarına göre, 1964 yılında Lefkoşa kazasında 39, Girne kazasında 7, Baf kazasında 49, Larnaka kazasında 21 ve Mağusa kazasında 21 köy olmak üzere 124 köy zarar görmüş, yüzlerce Türk ölmüş, binlercesi yaralanmış veya köylerini terk etmek zorunda kalmışlardı. 1963 yılında başlayıp 1964'te de devam eden olaylarda 364 Türk şehit olmuştur.

Makarios'un görüşmelere yanaşmaması ve saldırıların devam etmesi üzerine Türkiye, garantörlük hakkını tek başına kullanmaya karar verdi. 25 Aralık 1963 tarihinde Türk alayı, garnizonundan ayrılarak gerekli mevzilere yerleşti. Bu sırada Türk Hava Kuvvetleri'ne bağlı savaş uçakları da Lefkoşa üzerinde uyarı uçuşlarına başladılar. Diğer yandan, Türk toplumuna karşı acımasız bir şekilde saldırıya geçen Rum Radyosuna cevap vermek ve Türk toplumunun moralini yükseltmek gayesiyle "Bayrak Radyosu" yayına başladı.

KAYNAK:

Çay, Abdulhaluk Mehmet-; Kıbrıs'ta Kanlı Noel-1963,
Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1989.

Editör

Göktürk Metehan Toklu

Yazarlar

Ezgi Barut

Hasan Gülbetekin

Kübra Uysal

Mustafa Said Şahan

Müslüm Demir

Rabia Sezer

Şehriban Kaya

Tuğba Yaşar

**ULUSLARARASI ÇATIŞMA ÇÖZÜMLERİ
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ**

T.C. YALOVA ÜNİVERSİTESİ

HAFTALIK BÜLTEN

ARALIK 2019

Youtube Kanalımız: YUÇAM